

MINISTER
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

data: 15 grudnia 2022

znak sprawy: DKF-IV.054.1.2022.EŚ

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Dotyczy: odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Ryszarda Bobera

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie BPS/043-52-1969/22 złożone w dniu 22 listopada 2022 r. przedstawiam następujące informacje¹.

Ocena indywidualnych przypadków w ramach weryfikacji postępowań o udzielenie zamówień publicznych jest wyłączną kompetencją instytucji zarządzającej programem. Wynika to z punktów 4.13) oraz 4.14) Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków (...) 2014-2020². Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego działający jako Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa może jedynie dokonywać ogólnej interpretacji Wytycznych na wniosek instytucji zarządzającej.

Zatem zgodnie z kompetencjami przysługującymi IK UP, przedstawiam ogólne objaśnienia dla sytuacji, kiedy zamawiający ustanawia – jako warunek udziału w postępowaniu – konieczność posiadania polisy OC za szkody spowodowane przy realizacji robót objętych zakresem zamówienia, na kwotę dużo wyższą niż szacunkowa wartość zamówienia. Przede wszystkim, dokonując oceny czy doszło do naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, czyli oceny prawidłowości zamówienia, instytucja zarządzająca może posiłkować się orzecznictwem KIO i opiniami Prezesa UZP.

¹ informacje sformułowane są w oparciu o zasady wdrażania funduszy unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020

²Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (...)

Opinie Prezesa UZP są dwojakiego rodzaju: (1) ogólne interpretacje przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych oraz (2) indywidualne wyniki kontroli formułowane w ustalonych stanach faktycznych. Opinie te stanowią informację publiczną, dostępną na stronach internetowych Urzędu Zamówień Publicznych^{3,4}. W ustaleniach kontroli obejmujących tematykę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wykonawcy, znajduje się m.in. ocena Prezesa UZP, że naruszeniem prawa jest żądanie od wszystkich oferentów ubezpieczenia OC mającego na celu zabezpieczać szkody spowodowane przy realizacji robót budowlanych objętych zakresem zamówienia już w terminie składania ofert oraz w kwocie znacząco przekraczającej wartość zamówienia⁴.

Odpowiadając na kwestię odnoszącą się do zasadności i dopuszczalności stwierdzenia nieprawidłowości, skutkujących nałożeniem korekty finansowej bądź dokonaniem pomniejszenia płatności wydatków kwalifikowalnych, w sytuacji stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy Pzp, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Jednym z podstawowym warunków kwalifikowalności wydatku jest jego poniesienie w sposób w pełni zgodny z prawem. Wydatek poniesiony niezgodnie z prawem jest – co do zasady – niekwalifikowalny. Odnosząc niekwalifikowalność wydatku na wskaźnik procentowy, oznacza ona korektę albo pomniejszenie wydatków kwalifikowalnych w wysokości 100%.

Z uwagi na to, że – w obszarze zamówień publicznych – naruszenie prawa może być tego rodzaju, że korekta albo pomniejszenie wydatków w wysokości 100% mogłyby być niewspółmierne dla wagi nieprawidłowości, Komisja Europejska dopuszcza, aby instytucje kontrolujące funkcjonujące w systemie wdrażania funduszy unijnych, mogły miarkować korektę (pomniejszenie wydatków) do poziomów mniejszych niż 100%.

Rozważając, czy dane naruszenie prawa stanowi nieprawidłowość, której wartość można wyliczyć z użyciem wskaźnika procentowego, należy dokonać oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego w świetle definicji nieprawidłowości, funkcjonującej na gruncie zasad wdrażania funduszy unijnych. Zgodnie z art. 2 pkt 36) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, „nieprawidłowość” oznacza *każde naruszenie*

³ <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/interpretacja-przepisow/opinie-archiwalne/opinie-dotyczace-ustawy-pzp/inne/oplacona-polisa-lub-inny-dokument-potwierdzajacy,-ze-wykonawca-jest-ubezpieczony-od-odpowiedzialnosci-cywilnej-w-zakresie-prowadzonej-dzialalnosci-zwiazanej-z-przedmiotem-zamowienia>

⁴ https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0019/35344/Informacja-dot.-kontroli-przeprowadzonych-w-2016-roku.pdf, zamówienie kontrolowane; punkt IV.3.2. wykazu kontroli zamieszczonego w dokumencie Wyniki przeprowadzonych w 2016 r. przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych kontroli zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, publikacja z roku 2017

prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem. Znaczenie tego terminu oraz sposób ustalania szkodliwego wpływu naruszenia prawa na budżet, wielokrotnie wyjaśniał Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Przykładem tej wykładni może być wyrok w sprawie C-406/14; formułujący fundamentalne stwierdzenia w kwestiach nieprawidłowości:

- Unia zmierza do finansowania z funduszy strukturalnych i funduszy spójności jedynie działań podejmowanych w całkowitej zgodności z prawem Unii;
- naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych;
- uchybienie zasadom udzielania zamówień publicznych stanowi nieprawidłowość (...) o ile nie można wykluczyć, że uchybienie to miało wpływ na budżet odnośnego funduszu.

TSUE orzeka, że nieprawidłowość ma zawsze miejsce wtedy, kiedy nie można wykluczyć, że uchybienie miało wpływ na budżet. TSUE wyjaśnia, że nie chodzi tu o wykazanie szkody dla budżetu, ale o wykluczenie szkody w budżecie w przypadku finansowania wydatku poniesionego z naruszeniem prawa – tym bardziej, co także podkreśla TSUE, że wydatki powinny być ponoszone w sposób w pełni zgodny z prawem unijnym oraz krajowym.

Z poważaniem

z up. Ministra

Marcin Hoła

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/